

วจรศัพท์ในวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวน

The Study of Words Used in the Process of Thai Phuan of Traditional Weaving

Asst. Supatra Jirananthanaporn

ผศ.สุพัศรา จิรันทนาภรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาวจรศัพท์ในวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวนเป็นการศึกษาวิจัยในพื้นที่ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ ไทยพวนบ้านป่าแดง จังหวัดพิจิตร และไทยพวนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไทยพวนบ้านป่าแดงเป็นไทยพวนที่อพยพมาจากอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี การทอผ้าจะเป็นการทอผ้าไหม ได้แก่ ไหมมัดหมี่สามกษัตริย์ ไหมมัดหมี่ทั้งตัว ไหมหมี่เปียง เป็นต้น ไทยพวนบ้านหาดเลี้ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไทยพวนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณอำเภอศรีสัชนาลัยมาเป็นเวลานานประมาณ 150 ปีมาแล้ว การทอผ้าเป็นการทอผ้าแบบโบราณที่เรียกว่า ผ้าขึ้นดินจก

การศึกษาวจรศัพท์การทอผ้าของไทยพวนทั้งสองหมู่บ้านดังกล่าว ได้ศึกษาศัพท์ที่ใช้ในการทอผ้าที่สัมพันธ์กับเทคนิควิธีการทอ ลวดลายการทอ เครื่องมือและวัสดุการทอ ประเพณีและพิธีกรรมและความเชื่อจากวัฒนธรรมการทอ จากการศึกษาได้วงศัพท์ทั้งสิ้นจำนวนประมาณ 400 คำ ซึ่งนำมาเสนอในรูปภาพประกอบคำศัพท์ และการจัดหมวดคำศัพท์ตามชนิดของคำเป็นหมวดคำนาม คำลักษณะนามและคำกริยา

ABSTRACT

The study of words used in the process of Thai Phuan traditional weaving was conducted in two villages: Ban Pa Deang, Phichid Province and Ban Hat Siaw, Sukhothai Province. The Thai Phuan people of Ban Pa Deang emigrate from Ban Me District in Lopburi Province. The weaving is called Mat Mi Silk or "Maj Mat Mi". It includes several varieties of silk, including "Maj Mat Mi Sam Kasat" "Maj Mat Mi Piang" etc. The Thai Phuan people of Ban Hat Siaw in

Sukhothai province have lived in Sisatchanalaj District for about 150 years. Their weaving is called "Sin tin cok"

This study of words used in the process of Thai Phuan traditional weaving is concerned with the following areas: methods and techniques of weaving; instruments and tools used in weaving; beliefs and traditions about weaving; and the patterns used in weaving the cloth. The results of this research project shows about 400 words which includes nouns, classifiers and verbs. This study of lexicon also includes both photographs and explanation of weaving.